

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Cap. XI. Patribus Fuliensibus Abbatiam Abundantiæ attribuit, magnificas
conditiones a Rege Christianiſſimo propositas repudiat: in Rupensi
oppidulo conciones habet feliciter.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

CAPUT XI.

*Patribus Fuliensibus Abbatiam Abundantiae
attribuit: magnificas conditiones à Rege
Christianissimo, propositas epudiat: in
Rupensi oppidulo conciones habet
feliciter.*

UT domum Dei devere sanctitudinem in longitudo-
nem dierum, aiebat Princeps ille Psalmogra-
phus; (a) ira non minor cura incendebat Beatum
Præfulem, ejusdem domus Dei, hoc est, Ecclesiæ,
eâdem illâ sanctimoniam ubique ornandæ: & nihil
ipsi utiq; accidere potuisset jucundius, quàm si vitam
profundendam solidam pietatem asserere potuisset
locis omnibus, ad quos ei accessus patebat. Eo
consilio promovit totis viribus consilium Vespasiani
Atazzæ, viri sanè boni, & divinæ gloriæ per-
studiosus, de suâ Abbatia transferendam in Patres Fu-
lienses. Eam in rem ad Clementem VIII, volente
atq; adeò rogante Vespasiano, scripsit Beatus Anti-
stes, cum Abbatiam Abundantiæ in sua Diœcesi pos-
sitam tenerent sex Religiosi haud optimi, percipere
Abbatem, virum ipsis dissimillimum, eam prorsus ce-
dere, suoq; & veteranosorum illorum loco consti-
tuere Religiosos S. Bernardi Congregationis Fu-
liensis, quod, aiebat Franciscus, per probos illos
Religiosos sancto amore flagrantibus in horto il-
lo Ecclesiæ reflorescerent virtutes, avulsis stir-
pibus publicæ offensionis; quam, terram illam
inutiliter occupantes illi alii, pessimo exemplo
crea-

Q 3

(a) Psal. 92.

246 VITÆ B. FRANCISCI SALESII
creaverant. Nec difficile fuit rem bonis omnibus
optabilem impetrare: iussi à Pontifice ex Abbacia
excedere *inveterati illi dicrum malorum*, annuâ pen-
satione cuique attributâ, eorum in locum ritè &
legitimè suffecti Patres Fulientes, juribus omni-
bus redditib' usque Abbatiæ deinceps fruituri.

Sub idem tempus accepit literas ab H. io, con-
stitutum esse Henrico IV, Regi Christianissimo,
precarî ab eodem Summo Pontifice, ut Francis-
cum Cardinalem crearet; sibi quippe persuasum
Princeps optimus, eam demum rationem unam
esse, evocandi in Galliam Gebennensem Episco-
pum, quod jamdiu, ut vidimus, meditabatur ani-
mo: proinde nihil fortè unquam majori animi ve-
dore perficiendum susceperat: ut ex eo liquet,
quòd dicere solitus erat, invidere se Duci Sa-
baudiæ Episcopum tanti meriti. At Vir ab omni
honorum opumque ambitione alienissimus
„ ad Regem scripsit, Habere se quidem gratias
„ quàm posset maximas, pro eo de se iudicio ste-
„ dioque: ceterum contentum se esse modicis
„ Episcopatus sui redditibus; patriæ suæ à se debet
„ officia cuncta: porro præter unum Deum, in
„ quo spes omnes suas repositas haberet, omnia
„ se pro vanis atque inanibus putari. Ad id, ad in-
„ timorum quendam scribens, Utinam, inquit,
„ à me dignitatem illam avertat Dominus Deus,
„ ego illa dignus non sum: ac tamen si non me la-
„ tet patendum esse Summo Pontifici; si tamen
„ salvo officio possim, galetum illum passus tres
„ à me distantē negligam usq; adeò, ut ne passum
„ quidem unum ad eum capiendum progrediar

sim. Malim, si fieri queat, togam meam meo
 amore purpurascere ad Gebennensium hære-
 ticorum conversionem: *in* q̄sti, Domine Deus
 me illa ad eum modum tinctâ gloriaturum.

Omninò, frustra Beato Præfuli proponeban-
 tur ea quæ splendorem in oculis hominum con-
 junctum habebant; frustra altiorum dignitatu
 gradus deferebantur, quando ipsum propè pœni-
 tebat Episcopatum suscepisse; *Recessi*, a jebat, ab
 eorum commercio, qui secularem gloriam se-
 quantur: *semper cupivi recumbere in novissimo loco:*
 placuit tamen Deo, imperare mihi *ascenderem*
superius, [b] Ad illam usque diem tantoperè re-
 formidabam honorem Episcopatus, (quoniam
 futurum videbam, ut deinde apud homines
 commendationem haberem) ut ægrè ferrem
 versari in conventu aliquo, in quo nullus præ-
 ter me Episcopus esset, cui loco cederem. Illud
 sincerè fateor, nisi Deum revererem, libentiùs
 me aquam lustralem circumlaturum per Tem-
 plum fuisse, & panem benedictum porrectu-
 rum plebi, quàm ut sustinerem caput hoc mitrâ
 gravari, baculo pastorali manus: adeò maluis-
 sem in minorum Sacerdotum numero remane-
 re, dando interim operam saluti plebeculæ,
 quàm inter Episcopos recenseri. Et irridens co-
 miter sensum consanguineorum qui sibi de ejus
 dignitate gratulabantur, Odi, a jebat, servitu-
 tem cujuscunque generis, quicquid tandem ea
 luavitatis præferat: nunquam catenam mihi, ne
 ex gemmis quidem texuero. Sic enim essem in
 catenâ,

Q 4

(b) Luc. 14.

»catenâ, quantumlibet illa fulgeat. Id quod
 »potissimum sequimini, & spectatis, bonum
 »ipsâ non est; ac tamen illa quæ tantum facitis, spo-
 »ciosa sunt, habent tamen imaginem bonitatis
 »tantum. Nondum me nôitis: ambiciosior
 »quàm putatis: si in eis quæ mihi proponuntur
 »sublime aliquid aut excelsum deprehenderet
 »uterer conditione, atq; ad eò illa ipsa exquiret.

At at, cur tandem, serve Dei, gradus illos hono-
 rum tam obfirmato animo rejicis, quibus tuam
 virtutem dignum reddidit? Equidem à S. Grego-
 rio Nazianzeno ultro dimitti Constantinopoli-
 tianum Episcopatum, ut Episcopos quosdam pro-
 cecaret, qui ea de causa altercabantur, mirabile
 tecum quis contendit de dignitate Ecclesiastica
 ad quam tua te sanctitas, Reges ipsi, vox populi
 vocat? Sed nimirum eodem Francisco confite-
 id faciebat, quo S. Joannes Chryostomus
 repudiabat ex singulari modestia Episcopatum
 quo erat dignissimus. *Quis enim ex vobis, inquit, pro-
 lens turrim edificare, non prius sedens computat sumptus
 qui necessarii sunt ad perficiendum? (c) An vero is con-
 sultò faciat, qui exercitum præfici se sinat, notitiam
 militaris expertus? Ac si ei qui scandalizaverit
 de pusillis, expedit ut suspendatur mola asinaria in collo
 ejus, & demergatur in profundum maris; (d) quo tamen
 dem in periculo naufragii ac præcipitii versere,
 non uni, sed tot millibus animarum tibi credula-
 rum offensionem creaveris? Hæc tibi Franciscus
 videlicet post S. Joannem Chryostomum cano-
 bat, uterque ex Magistri sui & SS. Apostolorum*

(c) Luc. 14. (d) Matth. 18.

genio, qui ab honoribus refugiebant, unâ Martyri cupiditate rangebantur.

Ut ad temporis seriem revertamur, B. Præsul in-
 tractus ab ea illecebra, quæ mentem utique minùs
 generosam commovisset, ut ex rerum creatarum
 contempione sempiternam coronam texi jam di-
 dicerat, Quadragesimales conciones habere con-
 stituit in Rupensî oppidulo, Diœceseos suæ. Ibi
 tanquam opportunissimo in loco placidè ac quie-
 scens, plebem nactus docilem, & ut fit in pagis op-
 pidivæ humilioribus, ad satus vitutum accipien-
 dos egregiè comparatam; progressus fecit incre-
 dibiles, neque in vulgi tantùm mentibus, sed etiam
 in aliis quibusdam acrioris ingenii, & rerum asce-
 ticarum studiosis. Quintâ quaque feriâ explana-
 bat Sacerdotibus quæstiones conscientiæ; quò ni-
 hil ignorarent eorû, quæ muneris sui essent, quæ-
 que ad ejusdem perfectionem pertinerent: qua
 in re ipse sic sibi latistecit, ut sensum animi sui in
 hæc verba deinde aperuerit: Redeo ex loco
 deliciarum mearum, ubi populum facilem, hu-
 milem, piùm institui. In magnis urbibus super-
 bia ferè & ambitio dominatur, præsertim in ho-
 minibus primariis, & opibus atq; auctoritate va-
 lentibus: ii ferè sibi adulantur, & ad nutum suû
 peragi cuncta volunt: plebeji autem isti verbû
 Dei excipiunt perattentè: neque minùs tamen
 sanguine Filii Dei redempti sunt, quàm Reges
 & Principes: quare ego quidem nihil inter hos
 illòsque constiuo discriminis, nisi ex eo, quòd
 majoris minorisve gratiæ, divinorûmque mu-
 nerum sunt participes.

Q s

Sub

Sub id tempus, cùm accepisset spargi rumorem à Ministris Gebennensibus Calvinii asseclis, paratos se ad disputandum esse, dum staretur conditionibus à Luxio Barone latis; eâ de re sic incensur

„ Antistes scripsit: Quod ad disputationem spe-

„ rat, de qua anno superiore agi cœpit, ut cum

„ Gebennensibus Ministris in certamen descen-

„ derem; & manu ipse meâ scripti, & meo sigillo

„ obsignavi, quando cunque ipsi consentire in-

„ quas legitimâsque condiciones ad congregand-

„ dum vellent, advolarurum me, & celeriter, &

„ sincerè: eâ fiduciâ Dei mei, fore ut glorificetur

„ inde nomen ejus, disputationeque ad salutem

„ complurium animarum valeat: quod ut sic ha-

„ beat, ab eodem Domino Deo meo precor me-

„ gnoperè. Anecii, anno 1605. Sed cùm ex-

tantum in speciem ab infidis & insinceris hominibus fieri animadverteret, quibus certum esset motu tergiversationesque alias ex aliis nec tendo, propositum certamen declinare, constituit ad suam Diocesim visitandam aggredi.

C A P U T XII.

Aggreditur ad visitandam Diocesim: Catechetici conciones Quadragesimales habet; Anecium redit, tentatum à Gebennensibus.

*V*isitari terram à Deo, & inebriari, sicubi aridior sit, monet Rex Psaltes, unde pinguescant speciosa dicitur ferti. (a) Hunc imitaturus famulus fidelis, Anecium

(a) Psal. 64.